

O SADRŽAJU VITAMINA »A« U MASLACU

Iz referata dr. Haubolt-a na kongresu Nemačkog naučnog društva za masnoće

Na kongresu Nemačkog naučnog društva za masnoće (DGF) održanom koncem meseca oktobra o. g. u Hamburgu dr. Haubolt, jedan od poznatih nemačkih stručnjaka za masnoće, u svome referatu »O sadržaju vitamina A u kravljem maslacu« izneo je rezultate radova jedne grupe stručnjaka sastavljene od biologa, veterinara, medicinaru, hemičara i agronoma.

Ova grupa pratila je sadržaj vitamina A u maslacu u toku godine i došla do zaključka da se taj sadržaj menja. Maksimalni sadržaj vitamina A u maslacu pojavljuje se u mesecima septembru i oktobru, zatim naglo pada, pa onda u maju, odnosno junu, dostiže opet jedan maksimum posle koga opet opada. To znači da se u toku godine pojavljuju dva maksimuma. Neosporna je činjenica, a i ispitivanja su to još jednom potvrdila, da je sadržaj vitamina zavisan od hrane. Pokazalo se da mlada trava do 20 cm visine nema vitamina. Oni se stvaraju tek kod starije, zrelije trave čija je visina oko 40 cm. Vitamini nestaju kod suve i precvetale trave.

Ako se uzmu podaci o sadržaju vitamina A u maslacu unazad 20 godina, dolazi se do zaključka da je on u stalnom padu. U vezi s tim učinjeni su zamašni ogledi s obzirom na stanje livada. U prvom redu pokazalo se da je stanje livada sve slabije i slabije. Sadržaj hranljivih materija u livadskom tlu, je sve manji. Grafički prikaz sadržaja hranljivih materija u livadskom tlu i sadržaja vitamina A u maslacu unazad 20 godina daje dve paralelne padajuće krivulje.

Dalja ispitivanja su pokazala da je po sredi još jedan uzrok padanja prosečnog sadržaja vitamina A u maslacu, a to je moderna obrada livada i način hranjenja krava. Livade smo pretvorili u fabrike trave, a krave u fabrike mleka, oskudnog u vitaminima. Danas se livade veštački podižu, a trava se iskorišćuje za ishranu krava dok je još sasvim mlada. Broj vrsta livadskih biljaka je od nekadašnjih nekoliko hiljada pao na svega nekoliko stotina, a to ima za posledicu da krave dobijaju hranu sa sve manje vitamina i provitamina.

Ako se sada posmatra sadržaj vitamina u mleku žene dobija se ista slika. Sadržaj vitamina u povrću je danas mnogo manji od sadržaja pre 20 godina, jer je zemljište pre 20 godina bilo mnogo bogatije u raznim hranljivim materijama, a to je izgleda od presudne važnosti za ceo ovaj problem.

Opiti lekara su pokazali da se paralelno sa sadržajem vitamina A u maslacu kreće i njegov sadržaj u krvi dece, koja redovno uzimaju maslac kao hranu. Posledice smanjenja vitamina A u maslacu su veoma teške. Pre rata samo u jednom okrugu Zapadne Nemačke bilo je više od 35% školske dece gušave, dok je danas, pošto je uočen njegov uzrok, taj procenat smanjen. Paralelno s gušavošću povećala su se i obolenja od kokošijeg slepila, što je takođe karakteristika nedostatka vitamina A u hrani. Osim toga deca usled nedostatka A vitamina dobijaju tipične mongolske oblike: ispupčene jagodice na licu, ravne obrve, kose oči i t. d. Dodavanjem vitamina A u hranu, deca menjaju svoj izgled, brže napreduju a guša im nestaje. Sama gušavost nije ustvari direktno prouzrokovana avitaminozom kod dece, već usled nedostatka vitamina A dete zaostaje u razvoju, tiroidne žlezde mu zakržljavaju, njihova funkcija znatno slabi i tada lako dolazi do gušavosti.